

Там
номеран
лұңтаты:

Нарасты ханты
хә Иосиф
Митрофанович
Еприн вәлүсәл
олаңан

2-мит лопасн

Вухаль хә
Владимир
Шесталов
вәлүсәл
олаңан

3-мит лопасн

Сәрханл мұв хантәт
путрат

Ханты неңат М.К. Волдина
Ф.П. Иштимирова па Л.Е.
Добрынина сема питум
хәталдал постасат.

4-мит лопасн

ХАНТЫ ЯСАҢ

Ханты-Мансийской автономной
округ-Югра газета

СУББОТА 25 февраль 2012 оң № 8 (3348)

Стад 1-мит ноябрь 1957-мит оң вұш эвалт

Мўев давалты ёх емаңхатл пида!

Югра мўвн вәлты
ешак ёх!

Рохпаң кўрак тылащ 23-мит хәталн
иса Россия луваттыйн мўев давалты
хуятат емаңхатл пәта вўща ясаң округ
дума депутатат эвалт китлум!

Там емаңхатлан төпаң ясаңат мўң Рос-
сия мўев кимал вәнялты хуятата луплўв.
Вантә, мосл вулаң далын нух питум ёх
нәмалматы. Лыв вәлүсәл аң шалитман
мўев тәрисат. Армияйн служитты ёх
хўв йистәлн мосты вер тәлат: мўң елды
тәлаң па яма вәлтәв кеша лыв мўев
па мирлўв давалдат. Офицерат ям ёш
хўват мәнты айлат хуятат вәлталат.

Мўев давалты ешак хә хуятат! Нын вә-
лүсәл ил ваңклумты тәхи ал тәйл, няв-
ремлан тәс па тўң вера вәлталн. Ма нәмас-
лум, нын иелды мўев тўңтака давалты
питлаты!

Йисаң па нәптаң ар хәтл нынана. Вев-
там суртат йирн ат хәщлат. Тәлаң ёш па
тәлаң кўр, вешкат нумас, уяң вәлүсәл.
Емаңхатл пида нынты, тынаң мирие!

Округ дума кәща хә Б.С. ХОХРЯКОВ
Ханты ясаңа тулмащтас Ульяна МОЛДАНОВА

Прокопий Шадрин

Кашаң пухие вәна йиталн
армияя служитты китлы. Ханты
пух Прокопий Шадрин мәнум
сўсн армия эвалт юхтас. Лўв
Оренбургской область Тоцкое-2
вошн автомобильной ротайн ол
мәр служитас. Лупл, хуты олаңан
еша лаварт щәта вәс, щәлта устав
вәлталас, присяга вўс па служитты
пура щи йис. «Щәта ма ар йилуп
па мосты верата вәлтыйдсум.
Машинайт шўкатсыйт ки, интам
ма яма па тәса лывел йилпатты
хошлум. Вәнашак йисум па еша
пасыра иса верата вантты питсум.
Армияйн вәлман кашаң хәннәхә
уша паватл, хуты аңкел – мет
вулаң па мет мосты хуят, вантә,
тәп лўв армия эвалт нявремал
лавдал», – лупас Прокопий
Шадрин. Интам лўв Ёмвошн
вәлтыйдл па рәпитл. Ма ләңхалум
лўвела вўща ясаң лупты, ләлн
лўв елды ищиты рәт мўев ат
лавлас па аңкел ищиты сәмалн
ат тәйс.

Надежда НОВЬЮХОВА

АЙКЕЛАТ

Округ дума 10-мит мирхот

Мәнум лапатн Ёмвошн округ дума 10-мит
мирхот вәс. Депутатат 36-кем мултас вер нух
вантсат па мосты поступсәт вўсат.

Интам Россия мўевн
губернаторат пириты
пәта йилуп федеральной
поступсы ләщатды. Щи
поступсы хўват губер-
наторат мирн вет тәла
пириты питлайт. Па
щи мәр лыв вевтама рә-
питты питлат ки, Рос-
сия мўв вән кәщайн лыв
нух вўлайт.

Мир ямалты ёха тўң-
щираңа рәпитты па яма
вәлты пәта па нәтупсы

верды. Интам вельщи
рәпатая юхтум айлат
хуятат хәлум ол мәр
кашаң тылащ 2500-
3000 щурас шойт вухн
сухуптаты питлайт. Па
вән тохтўрата вәлтыйд-
ты ёх стипендия вух-
лад 6387 шойт вәнты
нух алумлайт.

Аңкиды-ащилды хә-
щум нявремат олаңан
итәх поступсәт па йил-
патсыйт. Интам «опека

па попечительства» тә-
хи ёх вантты питлат,
ләлн шәкащты пушхат
худыева мосты пурайн
вәлты хотатн ат мә-
сыйт. Па ёхат ләлн щи
хотат хуятн хулт ал
вўсыйт.

«Улучшение жилищ-
ных условий населе-
ния...» поступсы щирн
балокатн па пәщка ху-
расуп карты хотатн вәл-
ты хәннәхуятат, хуятат
нум мўва мәнты вут-
щалат, интам нәтупсы
вўты щир тәйты па пит-
лат.

Надежда
ВАХ

Нявремат рўтыщаты кеша

Тәлуп тылащ яңмит хәталн Югра мўв
кәща не Наталья Комарова мирхот верантас.
Путартсат щи олаңан, муй иты там лўң мәр
нявремат рўтыщаты питлат.

Ин округев кашаң
вошатн па районатн
лўңан лекщитыйлман
рўтыщаты пәта тәпиет
йилуп щирн вухн нәт-
лайт. Югра мўв вошатн

хәтл мәр эвет, пухат
вәлты па хәлум пўш
лөты тәхета и няврем
кеша 272 шойт вух
есалла. Щи кўтн рай-
онатн тәпиет рўтыщаты

кеша хәтл мәр и ай
хуята 299 шойт вух
мәты питла. Там ве-
рат 2008-мит ол вўш
эвалт аң йилпатыйл-
сайт. Югра мўв айлат
ёх яма рўтыщатәл пәта
кашаң ол бюджет ву-
хат есалдайт.

Ульяна ВАГАТОВА

Рәпитты верат олаңан

Там тылащ 16-мит хәталн региональной
информационной центр хотн Югра мўв мир
рәпата давалман тәйты кәща хә Евгений
Кривобоков айкел кәншты па хәншты хуятат
пида вейтантылас.

Мирхотн Евгений
Кривобоков путартас,
муй щирн 2011-мит олн
там тәхийн рәпитты
хуятатн округевн вәл-
ты мир рәпатайт да-
валсыйт. Кәща хә я-
саңат эвалт уша йис, ху-
ты Югра мўевн 99
щурас рәпата тәхи вәл.
Мет ар пищма вәс щи
олаңан, хән хәннәхә
рәпитты тәхия юхат-
тыйн мосты непекат
тўңщираңа аң ләщат-
лайт. Кашаң хәт тә-
хийн хәннәхуятат там
непек таклы рәпитлат.
Щиты аң рәхл верты.
Щәлта щи олаңан ин-
щассы: тылащ вух, рә-
пата щос олаңан па
рўтыщатыя мәнты пу-
райн тәх тәхийн вух
имухты аң мәлы.

Щи тумпийн хотат
хошмалты, нуви тўт
вущитты, каврум, по-
тум йиңк мәты верат
тәты, хотат омасы па
машинайтн, автобусн
яңхты тәхетн мет ар
вер юврая мәлн.

Мәнум олн Югра мў-
евн арсыр рәпатайтн
268 шәкаң вер тывас.
Щи кўтн хәлумъяң хуят
әнтәма йис. Щирн сыр-
сыр рәпитты тәхетн ка-
шаң кәщая щи олаңан
нәмасты мосл. Ләлн рә-
патнекат тәлаңа па сә-
маңа ат рәпитсат.

Мулты нўшайт нын
рәпатаенан тывлат ки,
там карты кел хўват
иньщасты па уша па-
ватты рәхл: 8 (3467)
33-06-43.

Ирина САМСОНОВА

Нарасты ханты хә

Тюмень воша яңхемн ма шивадасум, хуты щи вөн вошн шуши мират йис верат яма нух алумдыйт. Щәта шимл ханты па вухаль хуят вәл, тәп дыв рәт мир вәлупсы пелы шеңк сәмаңат. И щимащ ханты хә пида ма вәтаңа йисум. Щит Иосиф Митрофанович Еприн.

Тәм ханты хә Ямал мұвн Питляр кәртан 1956-митолн семапитас. Щәта ай пура одлад мәнсат. 1973-1976-мит олатн Пулңават вошн училищайн вәндтылас. Щи юпийн Асов кәрт кўлупн кәщя вәс, щәлта Шурышкар кәртан кўлуп кәщя ләңкар хәя

рәпитты питас. 1980-мит одн Иосиф Митрофанович Тюмень воша юхтас, Челябинской университет филиалн вәндтылас. Щи тәхи етшуптумал юпийн нявремат нарасты верата вәндтаты хуята йис па музыкальной ашколайн рәпитты питас. 16 ол

щи юпийн мәнас, лўв щәта щи рәпитл, «духовые инструменты» урок тәл.

Тюмень вошн И.М. Еприн ими вўс, щит рўщ ими Ольга Анатольевна Еприна. Лын хәлүм няврем енмалтсаңан. Нявремңал иса нарасты па ариты вәндтыйлты ашкола етшуптасат. Мет вөн эвел 21 ода йис. Имел яма тыйты хошл, юрн хотат, хопат, хәннехәйт, арсыр хәншет пида хурат тыйл. Иосиф Митрофанович лупас:

– Имем яма арсыр хурат тыйты хошл. Щимащ хәннехә мўң мўвевн шимл. Лўв верум утлал ар пўш киная версыйт. Тәп щи верал пәты тылащ вухн иса аң мәлы.

Яң ода щи йис, хуты Иосиф Еприн ашкола тумпи Тюмень вошн шуши мир культура хотн кәщя ләңкар хәя рәпитл. Лўв щи одаңан щиты лупл:

– Ма айлат пура вўш эвалт шуши мир тәхетн рәпитлүм. Культура центр хотэвн ар рўщ хуят рәпитл, вантә, тәта вөн вошн шимл ханты вәл. Дыв ханты

мир ләматсух ләматман мўң культураев аьлат. Мўң арсыр мирхотата вохлаюв ханты мир вәлупсы ванлтаты щира.

Мәнема эмащ вәс путартты Иосиф Митрофанович пида, щит шеңк каркам, нумсаң хәннехә. Ям, хуты лўв шуши мирев вәлупсы нух алумты ләңхал. Ма лўвела хә хуятат емаңхатл вўраңан вўща ясаң лупты ләңхалүм. Елды ищиты рәт мирев вәлупсы давалман, тәлаңа, тащяңа, уяңа хотаң ёхлал пида ат вәл!

Надежда РАГИМОВА

Хутыса хошлүм — щиты вәллүм

Мәнүм ол вәйт лор тылащн Мастар район Кевават па Шамаш кәртңана яңхсум. Арсыр тәхетн: совет хотн, ашколайн, пөльницайн, творчества хотн, кўлупн вәсум. Щи кўтн па уас кәртаң хуятат пида вәйтантыйлсум.

Кашаң хәннехә пида путартмемн, щит кўш кәщя не муй хә, кўш ал хәннехә, иса пурайн Валерий Денисович нем одаңан хәднтсум. Нумсемн нәмасты питсум, а муйсар щимащ Валерий Денисович, лўвел кашаң кәртаң хуят вәл. Ма сора лыпия нумас пунсум, тәм хәннехә пида вәтаңа аң йилүм ки, ма нартамлы Мастар района яңхсум. Щәлта Валерий Денисович пида вәйтантыйлты щир кәншты питсум. Одаң пўш лўв рәпатайла юхатсум – кәщайт пида путартал, кимит пўш – кәртаң хәннехә пида лаварт суртат тўңматл, хәлмит пўш рәпата хәтл етшуптум пурайн юхатсум – овн әр-кәпар, каращ ики пида яха хойсуман. Щи пурайн ма аң па нәмассум, хуты щи ики – Валерий Денисович Проскуряков. Лўв пелада вантман аң па ястада, хуты щи луват каращ, таксар, няр ухпи ики арсыр хуятат кўтн вәщката па сәмаңа вәл.

Валерий Денисович 1951-мит ол Ас хәдты тылащ хәтхушъяңмит хәтәлдн Шамаш кәртаң Проскуряковат хоттәл ёхн сема питас. Аңкел – Надежда Никифоровна, Чкалова немпи совхозн вух лўнатты па мәты неңа рәпитас. Ащел – Денис Евстракович, войт давалты хәя вәс. Дыв рәтлал ар хот войт

тәйсат, щирн дывел кулака аьщасы па ищимащ хәннехуятат иты нум мўв эвалт увас мўва нартамлы китсыйт. Вәлупсы мәр Надежда Никифоровна па Денис Евстракович хәт няврем: кәт пух па нял эви енмалтсаңан. Тәпиет ай пура вўш эвалт аңкеда-ащела нәтсат: хот войт пида ешащсат, тўрн сәварсат, хўл велпасласат. Валерий Денисович ай пура одаңан щиты нәмалмас:

– Ма лапат ол луваттыйн вельщи мотор хоп шивадасум. Щи вәнта хўл велпасласўв ловалман. Щирн хән мотор хоп одаңан лелсум, щи мурта мәнема эмащ вәс. Щәлта нәмлем, хуты щи пурайн «МРБ» немпи юх тўтаң хоп ай Ас хўват яңхас. Ма щиремн, мотора, алпа, питы вуйн пуныйлсы. Щиты щи енумсўв, рәпитсўв. Мосаң, щит пәты, вәна ювемн мәнема кеншак вәлты вәс. Аңкема-ащема вөн пәмаципа. Лын ар әр пунсаңан, ләдн мўң рәпата пела сәмаңа па апраңа ат вәсўв.

1960-мит олн Проскуряковат хоттәл ёх Кевавата касалсат. Яң класс етшуптумал юпийн Валерий Денисович Тюмень воша тўтаң хопатн яңхты вера вәндтыйлты мәнас. И ол тәп щәта вәндтылас, лўңан практика китсы – Конда юхан хўват пўрн яңхсат. Щи юпийн сўс тәл

юхтас па айлат хәйт армияя аьтащты питсыйт. Хәлүм ол мәр Валерий Денисович тихоокеанской флотан мўвев давалман вәс.

Щи мәрн па Мастар район Кевават кәртан айлтыева хотат омасты па газ мәнты щир турпайт ияха кәратты вертәса ләщатты питсы. Вантә, мет одаң тәта тәп ай балок хотат вәсат. Каркам хәйе армия эвалт юхатмалн турпайт ияха пилтыйлты тәхета рәпитты мәнас. Щи пура вўш эвалт хәлүмъяң яртъяң ол мәр тәмхатл вәнты Валерий Денисович турпайт пида рәпитл. Интам лўв «Приобьтрубопроводстрой» немпи тәхийн кәщяя вәл. Тәп кәщяя йиты елпийн лўв арсыр рәпатайт верас.

Одаңан дефескописта вәс – турпайт мухты шохатас, ләдн карты вусн ал лесы. Әхатшак лабораторияйн, щәлта вөн участкайн кәщяя рәпитас. Щи юпийн вулаң тәхи кәщя ләңкар хәя йис. Щәлта 1989-мит ол вўш эвалт хәс и ол мәр вөн кәщя юкана рәпата тәс. 2010-митн Валерий Денисович «Приобьтрубопроводстрой» кәщяя пирисы. Тәта мосл ястаты, хуты ям арат рәпата одлад мәр арсыр вошатн газ мәнты щир турпайт ияха кәратсат. Щит Игрим, Тюмень, Уренгой, Когалым вошатн, итәх хуятат па хон пелак Ирак па Куба мўвңана рәпитты яңхсат. Валерий Денисович щи одлад одаңан щиты нәмалмаслә: «1979-мит ол мўң Когалым вошн газ

турпайт ләщатсўв. Щи пурайн вера ищки -55 тәл тәрүм вәс. Щәлта хән еша мелка -40 вәнты йис, мўң щикем аматсўв па сора кеша камн рәпитсўв. Интам айлат ёхлўв вәндталўв тўңщираңа турпайт кәратты.

Юволаңан ма иньщасум: «Валерий Денисович, тәмхатл ма арсыр тәхетн вәсум, арсыр хуятат пида путартсум. Кашаң хәннехә нәңен вәл па ям ясаңан нәң олңенан лупл. Пиращ имия нәң тўтъяох тәсан; творчества тәхия ангар хот омасты нәтсан, ләдн айлат пухат мотоциклат йилпатсат па щәта атл мәр шавиман тәйсат; ашкола пўңда юнтты хәр ләщатты пәты сәйхиш тәсан па па арсыр ям верат кәртаң ёха версан. Тәм йисн мир пелы сәмаң хәннехә шимла йил, кашаң хуят тәп лўв одладн нәмасл, вәл па па хуята нәтты кәм ан тәйл. Путарта мәнема, муй щирн нәң

щимащ сәмаң хәннехә йисан?». Лўв ястас:

– Па, алпа, аңкемн-ащемн мўң щиты енмалтсаюв па вәндтасаюв (тәта щи луват вөн ики семңалад эвалт сем йиңк етсат). Мир кўтн ләхсаңа, вәщката вәлты па рәпата сәмаңа тәйты. Ма вәллүм щиты, хутыса ма хошлүм. Рәтлама ищи нәтман вәлты ләңхалүм, ләдн ма юсема вәщкат вәлупсы әш ат хәщас. Ма нәмаслүм, хуты кашаң хәннехә щиты вәлты щир ат тәйл. Мин ими пида кәт пўхңан енмалтсумн, лын вәна йисңан, Пермь вошн рәпитлаңан. Щәлта и хилы па и хилне тәйлүм, тәм пўш ашколая мәнсаңан. Нәмаслүм, хуты ма нявремлам ищи тўңщираңа вәлты питдат.

Ма щиремн, Валерий Денисович хурпи сәмаң хәннехуят аршак вәсат ки, мўң вәлупсәв кашаң хәтл тәп амат па уй тәс.

Ирина САМСОНОВА

Россия мўвев давалдман вәлаты!

Айлат ханты хә Руслан Шарипов сема питас Сўматвош район Устрём кәртан. Аңкел – ханты не – Светлана Романовна Шарипова (Кондина). Руслан няд ол вәнты Устрёман вәс. 1989-мит олн дыв Сергино кәрта касадсат па ин вәнты щәта ши вәдлат. Руслан упел па кәт апщи тайл. Людмила упел интам Нуви сәңхум вошн вәл па рәпитл. Дарья апщел ашкола етшуптас, Сергей ин вәнты ашколайн вәндтийл.

Руслан ашкола етшуптумал юпийн 2002-мит олн Игрим вошн хўр вўты хәя вәндтылас. Ши юпийн Ёмвошн педагогической колледж хуши физкультура урокат тәты хуята йис. Армияйн служитас. 2010-мит ол вәнты Ёмвошн вәс па рәпитас. Рәт кәртала сәмалн вохсы. Интам Нягань вошн хот павартат ләщатты тәхийн рәпитл. Лўв и тылащ мәр рәпитл, щәлта кәт лапат мәр юдн аңкеда нётман вәл. Лупл, хути вәнтан хот павартат ләщатты – щит лаварт рәпата. Ши эвалт ям тылащ вухн рәпитты ёх мәлуйт. Ма ләңхалум хәйт емаңхатл вўраңан Руслана па иса ёха, хуйтат служитсат, ям ясаң китты. Россия мўвев давалдман, вәньдман, лўв лутал нух алумман, сәра-юра, таксара вәлаты.

Надежда НОВЫУХОВА

Санквылтап сыйл хўва сащл

Кашаң хәннехә вәлупсәлн сәма рәхты вер тайл. Тәх неңат тәса юл ёнтты, тыйты хошлат. Хә ёх воңхесты, хот омасты, хоп, ёхал верты хошлат. Мўң увас мирев хўв йистелн вўды давалты, вой-хўл вәдпасдаты митрайт яма вәдләл. Щәлта шуши хуятат тарнаң йис эвалт моньшат, арат кўтәлн путартыйдсат. Ин щитат мўң пәллўв вәнта питсат. Ищиты тәмхатлат вәнта нарасьох, тумран сыйт юхатсат. Тәп хәнтәт па вухалят хәншты па лўңатты верат ёхат уша версала. Ши пәта Югра мўв шуши мират кўтн мет олаң учёной хуятат 1930-мит олатн вән непекаңа йиты питсат. Ин хәнтәт па вухалят кўтн аршак хәннехә учёной, поэт немат ёша паватсат. Тәмхатл мўң уша верләв, муй иты вухаль хә Владимир Иванович Шесталов искусствование верат ёхтийн вән непекаңа йис.

– **Хән нәң мет олаң нарасы па йис ар суват пәда нәмасты питсан?**

– 1970-мит олатн мўң семьяев пәда Ленинград вошн вәсўв. Щирн ма Невской вош хўлуйн вәлум «Жданов» немуп пионерат Дворец тәхия ариты яңхийлсум. Щәта шеңк ёмаш вәс, тәса ариты вәндсум. Щәлта ая вәдмемн тәта Ёмвошн ащем хуца ванкўтлы нәптәл вәна ювум вухаль ёх юхтийлсат. И пўш щимащ вер вәс. И пи-

рац ики ащема мўлтсар ар вухаль ясаңан арийс. Ши мәр па иса сўв юхалн хотхары айлта хәтьцийлалә. Ма еша хәлантсум па нәмасылсум: «Тәми па и муйсар ар». Ши вўш эвалт ма вухаль ар сыйт яма уша верты ләңхматсум.

Ши вўш эвалт ар ол мәнас. Ма Ёмвошн педучилищайн вәндтийлты питсум. Щәта фортепиано па баян щўңкатн юнтты вәндсум.

Щәлта 1991-мит ол вўш эвалт

Ёмвошн творчество хот хуца рәпитты олңитсем. Вухаль хә Эмиль Иванович Коспелов унтасн рәт Ас мўвем нарас сыйт ма сәмема луңсат. Лўв шеңк вәщката мўң мир-лўв вәлупсы олаңан путартылдас. Щәта ям рәпата тайсум, округев ай вошата па кәртата ванкўтлы яңхийлсум. Щиты яңхтемса санквылтапн нарасы хуятат уша версум. Лыв унтасәлн нарасы вәндсум. Имудтийн ван хәт-луп тылащн 1994-мит олн Кышик вошн пўпи якты хота дикумсум. Щәта пўпие якты емаң арат ариюман санквалтапн юнтсум. Ши пура нумсемн иса тайлдем.

Ёхат ханты ики Артём Гришкин нарасьохн юнтгум сыйт 1995-мит олн мўң Новосибирск вош учёной ёх пәда сборника версалўв.

– **Владимир Иванович, путартә, муй вўрн нәң наука ёша пәрумсан?**

– Щит еша лаварт па ёмаш пәнт вәс. Ма Санкт-Петербург воша 1993-мит олн вәндтийлты вўянтсум. Щәта Азербайджан ики Фаик Ибрагимович Чилибиев лўв мирал арат па арсыр сыйт верты пурмасат олаңан мўңева путартылдас. Лўв яма «атарь» немуп утн юнтас. Щимащ путрат хәлантты шеңк каш вәс. Имудтийн лўв хоталн искусствование доктор Игорь Владимирович Мациевский вәтаңа версем. Мин лўв пәлада арсыр мир нарас сыйт олаңан хўв путартсумн. Ма лўведа мўң мирев арат, нарасьох, тумран, торсаплъюх сыйт олаңан ай паватсум. Лўв ямсыева мәнты хәлантмал юпийн нәхмас: «Владимир, нәңена арсыр сыйт нух вәндтаты тәхия мәнты мосл».

Щиты 2003-мит олн Карелия мўва Петрозаводск вош государственной консерватория вўянтсум. Ши юпийн 2004-мит олн «Российский институт истории искусств» немуп тәхия Петрозаводск вошн вән непека вәндтийлты питсум. Мәнема профессор ики Александр Сергеевич Белобородов вәндтийлты вератн нәтасас. Щәта ямсыева арсыр нарас сыйт уша версум. Мўв мўхал мирн яма вәты сыящты утат пәда ләңхматсум мултсар ар мўң увас хуятлўв олаңан ләщатты. Хўв нәмасмем юпийн 1999-мит олн хәншсум. Ханты па вухаль мир кәращ нумсат па вәлупсы олаңан фортепиано па скрипка унтасн «Северное сияние» немуп соната ар версум. Ши юпийн ащем Юван Шесталов стихат пошн «Медвежьи думы» немуп арат ләщатсум.

– **Муйсар сыйт олаңан кандидатской неpek хәншсан?**

– Вән непекем «Музыкально-инструментальная традиция и драматургические особенности медвежьего праздника обских угров» немуп. Вән наука ёш

хўват доктор искусствование Наталья Семёновна Серёгина мәнема шәшты нәтас. Лўв йис рўщ ар сыйт непека хәншты тәса хошл.

Рәпатаем ханты па вухаль мир нарасьохат олаңан хәншсем. Иса 18 арсыр сыйт верты утат шуши мирев тайсат. Лыв кўтәлн шәхты сыюп ут юх эвалт катра верантас. Щит унтасн ләнт, вухсар па па войт тўр сыйн йис мирев шәхийлсат. Сўмат лыпат эвалт ищи арсыр сыйт етлтийлсат. Ин сўмат лыпатн тәп ханты мир поэт не Мария Волдина юнтты хошл. Щәлта пўпи якты хотн ариты пурайн сўв юхан хә ёх сый верлат. Нәдаң як нәдат яха хойты сый. Вантә, юх путялэт яха хәтьцийллайт. Пўпи якты хотн арсыр лўңалтупат мира ванлталыйт. Ханты па вухаль мир вәлупсы хути ар хурамаң, кўлы сый тайл.

– **Владимир Иванович, нәң тайдан нумас еллы шуши мират нарас сыйт вәндтаты?**

– Ма ин мет пәнт пәтәла тәм вер тәты ләңхалем. Шеңк ёмаш еллы наука ёш ларпитты. Йис увас ёхлам олаңан йилуп арат ләщатты питлум.

Щиты айдтыева вухаль ики Владимир Шесталов арсыр сыюп утат уша версалә. Ин лўв Ёмвошн вәл, увас мўв нявремат искусства вәндтаты хотн айлат ёх вәндтуман рәпитл. Лўв ар эви, пух санквылтапн, торсаплъюхн юнтты вәндтал. Тәм ики санквылтап сыйл хўва сащл. Лўв имиед Софья Шесталова пәда ияха аридаңан. Лын арсыр етнхотат ләщатыйлаңан. Тәм хуятәв араитал тумпи 1982-мит олн Москва хон вош пўңалн армияйн вәс.

Ин мўвев давалды емаңхатл лепн, тынаң Владимир Иванович, вўща ясаң нәңена китты ләңхалум! Ёр нумсуп хә хуят! Еллы шәшты ёшөн ил ваңклумты тәхи ал тайл. Йисаң па нәптаң ар хәтл нәңена. Найн, Вәртан ат давалдайн. Вевтам суртат йирн ат хәщлат. Тәдаң ёш па тәдаң кўр, вәщкат нумас, уяң вәлупсы. Емаңхатл пәда, тынаң хуят!

Ульяна МОЛДАНОВА

В. Шесталов имед пәда

Дәпәтһең вәта пит

Мәнәм ол Һәл йыр ҡе тылһе 28 ҡәтәлнә М.К. Волдина дәпәтһең вәт олһе йәх. Ём вочнә йәләп ол олһәмәт тылһе 27-мәт ҡәтәлнә юбилей пори вәрәнтә. Йил мәх һәмсәң невремәт центрнә дүв талантәл ләңкәтә ях әкмәт.

Мария Кузьминична Волдина (Вагатов) 1936 олнә сәма пит. Сүвмәт воч район Вутвош (Юильск) пухәл – тит дүв рахәм тохил. Касәм пухәл әшкола дәпәт кәлас, Ём воч педучилища, ЛГПИ им. Герцена тәрмәлтәх. «Ленин пант хұват» һәмәп ләңәлтә һыпек өвныңкә ропиттәх. 1986 олнә «Ешак һай» һәмәп ансамбль невремәтнат панә мөкмүкәлләт вәр. Дәх па арпәкит вочәтнә-

пухләтнә концертнат һәрипәт. Ар па ҡон мәхәли вуиләхләт.

Ҡәл пә әнтә рәпиттәх, ҡәһәң рәпотанә йәмхә, һәмсәңкә, рүвәң диләт яхнат һәвәм. Тю пәтан руть-ҡәнтәхнә уважение кәднат әрәхләди. Нәптәл ҡөвит ар һәмсәң һыпек ҡәңчидәх. «Сполохи» (М., 1987), «Һай-кав» (Свердловск, 1981), «Һанһәли, Кили пәхтә сәм», «Ай һәрәм ҡе»

Үрхәм мәвләң һыпек

Н. Вах вәрәм ҡөрәт

үрәккә, Орден Почәта панә вәт ай мәвләң посат юсты. «Заслуженный работник культуры РФ», член Союза писателей һәмәңкә йәх. Дүв

һыпекәлд па ҡон мәх ясәң ҡәвәта кирәхләт.

Ичәк Мария Кузьминична, тәләңкә-әяңкә! Ҡөв һәпәт, ҡөв йүт вәлитәх панә пөч күрәп

невремәта, айәм-китәм әвия-пахә, һыңа-қуя һәмсәң ясәң-кәлд әй тю сохит тувитәх!

Ҡөрнә: М.К. Волдина вухәм ях күтнә

Йыс ек диләң

Тәм ол олһәң тылһе 26-28 ҡәтәлнә Ас-угр институт ҡотнә «Диләң ек» һәмәп семинар «Дәңкәтә...» һәмәп спектакль Ём воч мөхи панә мәч яха дәйәлтә. Еремей Айпин ҡәңчәм һыпекәт посин умты.

М. Рябова, В. Важенин һәмәп ләккәһ.

Фаина Павловна Иштимирова 1956 ол ай йыр ҡе тылһе 26-мәт ҡәтәлнә сәма пит. Мәк олнә дүв вәтһең вәт олһе йәх. Ванзеват пухәлнә тәм төрәма йөвәт. Айһыңәликкә дүв әрәхтәхә панә ектахә дәңк. Сәлехард воч культпросветучилищанә өнәлтәхәлдмәл пырнә, Полноватнә панә Нә-

Фабуланә рахәм Мәх-Аңкия, Ҡәтәлә-Саңкия, йәңқа-сунқа, юха-пәма, һөк әһмәлтәм аңкия, айһыңа, имия, неврема, һөлд һөлдә сәм рахтә, дил дәңкәтә вәр – вәс, Әнәл Дәңкәтәпәс арпәкит ипостәсәтнә аръяли. Ас-угр театрнә йәһтәхтә әвәт-пахәт ҡөв мәрә апләдисментат юстат.

Киммәт ҡәтәлнә ҡәнтәх-вухәл йыс ек теория панә практика илты М. Лапина, Е. Нәмысова, Р. Слепенкова, Т. Молданов кәлд тәйәт. Мастер-кәласәт

ви сәңки вочнә рәпиттәх. Нылһәх ол Ём воч Ас-угр институт ҡотнә айәм-китәм һыңәт панә қуйәт театрнә ектахә өнәлтәл. Дүв ҡәләмһең ол мәрә пөч күр ай мөкәт, әнәл невремәт йыс әрәха панә ека өнәлтәл. Ти йәм мостә вәрнә дүватыя ҡөв һәпәт, ҡөв йүт! Аһрәң ҡөт, пәстә күр ек сиккәңкә тутә! Йыс ек – диләң.

Ҡөрнә: Фаина Павловна Иштимирова, «Ҡәтәл» һәмәп Ас-угр театр хореограф

Людмила Егоровна Добрынина 1957 ол тәлһәх йәңкә тылһе 9-мәт ҡәтәлнә сәма пит. Сургутский район Ермаково пухәлнә әй йөккәл вәлхәһ.

Вәтһең вәтхә йәх

Атил Покачев Егор Павлович. Аңкил Мултанова Софья Сергеевна. Сургут воч әшкола 1973 олнә төрмәлтәх. Төбөл воч ультпросветучилище төрмәлтәмәл пырнә ҡөс үрәккә һыәлә ол культура ҡөтәтнә рәпиттәх. 2004 ол ай вар ики тылһәснә Санкт-Петербург РГПУ им. А.И. Герцена «вәртә» дипломнат төрмәлтәх.

1996-1999 ЦК «Йыс Сургут» ҡөт өвныңкә вәлд. Ти мәрә ар мөроприятия пәхи ҡөтәп яхнат вәрәнтәхләт. 2002-2006 Колледж русской культуры ҡотнә һыәлә – дәпәт оли ай невремәт ҡәнтәх ясәңә өнәлтәх. 2006-2011 әй төт айәм-китәм әвәт панә пахәт ҡәнтәх сәк-пәк йөнтта өнәлтәх.

1996 оли дүв Сургут

воч «Спасение Югры» өвнә. Ит «Орт-ики» һәмәп община пунч. ХМАО-Югра департамент социального развития грант II степени «Әсәх ях досуг» илты вәй. Йил мөх ях илты департаменты (ит па һәм тәйәл) грантат III степени этнотуризм пәтан мәи. Дәңин невремәм төт һыһыһәләт. Төхә әнәл йөрәң панә па мәч ях йөвтыләт. Людмила Егоровна юстәм һыпек ар тәйәл.

Дүв, ҡунта пә әнтә кунһыәхләди, – вичи пә йәм сәвәп-витель, аһрисәңки, ясәң-кәлдәһ, һыәккәң-вәлпәсәң. Әй тиминтхә өләң сарһәм қыть. Йәмхә вәлһәхә, йәмхә рәпиттәхәхә, ҡәңәкә әнтә питһәхә, мөһәңкә әнтә йәтәхә сарһәмхә вәлпәсәңнә!

Л. Добрынина (йәмси пәләки кәләммәт нә)

Сәма питәм ҡәтәлә

Һүң тю Вагатов Кузьма Марья Ой-ю-ю-ю....

Руть ястәл: «Йәм нә!», Ҡәнтәх ястәл: «Йәм нә!» Һүң вәсәһ, вәсәһ. Һүң тю Вагатов Кузьма йәм әвәли. Ой-ю-ю-ю....

Күр-Ёх йәм йәвәһнә Пәвур вах сом-сорәли Ар ли я сойпияләхләһә, Ар ли пәһыһәләхләһә. Ой-ю-ю-ю....

Сахәр йәвәһ һәрмәһнә Дәһһәти кәһәк пан сәмәли Ар ли вунһыһәләхләһә, Ар ли пәһыһәләхләһә. Ой-ю-ю-ю....

Вутвош рахәм тохәһнә Сәңи-вәңи йәм пахәли, Сәңи-вәңи йәм әвәли Ар ли я тәһыһәләхләһә. Ой-ю-ю-ю....

Югра мәхи Ём вүчәһнә Пөч күрәп неврема Һәмсәң һыпекәли Ар ли я ҡәһңияләхләһә Ой-ю-ю-ю....

Руть ястәл: «Йәм нә!», Ҡәнтәх ястәл: «Йәм нә!» Һүң вәсәһ, вәсәһ. Һүң тю Вагатов Кузьма йәм әвәли. Ой-ю-ю-ю....

Һүң тю Вагатов Кузьма Марья Ой-ю-ю-ю....

Аюви МИКУЛИ

Адресәв: 628011, Ханты-Мансийск, Комсомольской улица, хот 31
Телефондүв: редактор
факс 8(3467) 33-36-82;
редактор дәңкар не 33-24-02;
корреспондентат 33-36-07;
факс 8(3467) 33-36-82; 33-17-52;
E-mail: luima@ugracom.ru

Газетаев постүм һәпек тәйл Е-0214
Учредитель — Ханты-Мансийской автономной округ-Югра Правительство.
Издатель — Ханты-Мансийской автономной округ-Югра общественных связей Департамент.
Комсомольской улица, хот 31

Газетаев редакция хотәһи версәв па печатайтты есалдсәв 22.02.2012 олн, 13.00 посн
Индекс 54393
Тираж 449
Заказ 51

Газетаев есалты тәһи (типография)
адрес: 628012, Ханты-Мансийск, Мира улица, хот 68

Ух редактор
Раиса РЕШЕТНИКОВА
Ух редактор дәңкар не Надежда ВАХ
Ответственной секретарь Надежда НОВЫХОВА